

EL GONG

LUDMILLA LACUEVA CANUT
Escriptora

Hostal Palanques

Francisco Molné Mora i la seva esposa Lluïsa Rogé feien de masovers en uns terrenys on hi havia dues palanques i el nom de casa va esdevenir Cal Palanques. Més tard, en Francisco compaginava la feina d'hostaler amb la de traginer. Per tal d'obtenir bestiar a bon preu, comprava un matxo o una mula guita i els domava. Els lligava les potes i els fregava fortament la panxa amb la mà per tal de fer-los passar aquest neguit i nervi que tenien fins que esdevenien mansos.

El seu fill, Francisco Molné Rogé, Sisquet (1883-1980), va agafar el relleu a més d'ostentar càrrecs polítics. Juntament amb la seva esposa Emília Armengol Coma (1891-1964) van pujar el negoci i tingueren vuit fills: Francesc, Eduard, Joana, Casimir, Valentí, Lluís, Maria i Roser. En Sisquet va estudiar a Ax-les-Thermes i, sovint, quan a la Massana algú rebia carta d'algun familiar francès anaven a veure'l perquè els la traduís.

La fonda estava situada prop de l'església parroquial de Sant Iscle. A la planta baixa tenien la botiga i al primer pis el menjador i una cuina amb una campana grossa, uns cremalls, un parell d'olles, l'aigüera i l'escudeller. Al segon pis hi havia cambres, dues de les quals eren anomenades "habitacions dels forasters" i les altres les ocupava la família. Al cap de casa conservaven fulles d'om que havien estès perquè s'assequessin i quan collien pomes, les hi posaven a sobre. Tenien una banyera de zinc –propietat del Comú– que s'utilitzava en cas d'accident, quan un home queia d'un arbre

i el metge li manava prendre banys.

Les especialitats de l'Emília eren el civet de llebre, de conill, i el trinxat. Els berenars, que costaven 75 cèntims o 1 pesseta, es feien els diumenges a la tarda i consistien en costelles, embotits, pa, vi, aigua o en arengada a la brasa, amanida amb ceba, pa i vi.

Va arribar el dia en què en Francisco Molné Rogé va considerar que si la fonda estigués vora la carretera, treballarien més. El 15 d'agost de 1935 es va inaugurar l'hostal que tenia 20 cambres amb lavabo i aigua corrent i un bany al primer pis.

Durant la Segona Guerra Mundial, l'Eduard Molné, l'Antoni Forné –que va maridar-se amb Joana Molné– i en Conejos, ajudaven a passar els refugiats que venien pel port de Siguer. La nit del 28 de setembre de 1943, van recollir cinc poloneses al Vilaró però en tornar a la Massana van veure dos cotxes Renault amb matrícula francesa aparcats a la porta de l'hostal. Es van malfiar i van passar de llarg, però la Gestapo els va perseguir. En Forné i en Conejos van escapar, però l'Eduard i els polonesos van ser detinguts i portats a Tolosa. L'Eduard va tenir sort ja que gràcies a les gestions fetes pel seu pare prop del bisbe Iglesias Navarri, que era del Pallars i amic de la família, va salvar la vida. En una altra ocasió us parlaré amb més detall d'aquests fets.

Van arribar els anys cinquanta i la família Molné va decidir arrendar l'hostal i la història ha seguit amb altres persones.